

Силабус
навчальної дисципліни
Основи наукових досліджень
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань А Освіта

спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація А5.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Олена КРИВИЛЬОВА
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1804#section-0
Контактний тел.	+380661807781
Е-mail викладача:	Krivileva.lena@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 11 ¹⁰ -12 ²⁵ , 18 ⁰⁰ -18 ⁴⁰

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/90	18	18	54	залік

Семестр: 2

Мова навчання: українська

Ключові слова: інформаційна база наукового дослідження, методи наукового дослідження, наукове дослідження, науковий апарат дослідження.

Мета та предмет курсу: навчання здобувачів вищої освіти методологічній базі проведення та організації наукового дослідження, підготовки матеріалів, що документують результат науково-дослідної роботи, організації обчислювального та моделюючого експерименту, аналізу і оцінки інформаційних процесів, пошуку оптимальних рішень для розв'язання практичних проблем.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Методологічні засади та науковий апарат педагогічного дослідження

Тема 1. Наука і практика

Педагогічне дослідження як процес і результат наукової діяльності. Класифікація педагогічних досліджень за їх характером і змістом.

Тема 2. Науковий апарат педагогічного дослідження

Проблема дослідження. Тема дослідження. Актуальність дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Мета і завдання дослідження. Гіпотеза дослідження. Методологічні і теоретичні засади педагогічного дослідження. Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження. Практичне значення результатів дослідження та їх впровадження. Достовірність (вірогідність результатів дослідження). Предмет захисту.

Змістовий модуль 2. Теоретичні та емпіричні методи педагогічного дослідження

Тема 1. Теоретичні методи педагогічного дослідження

Класифікація методів наукового дослідження. Аналіз і синтез. Індукція та дедукція. Аналогія, абстрагування. Конкретизація, моделювання. Ідеалізація, формалізація. Узагальнення, порівняння. Мислений експеримент.

Тема 2. Емпіричні методи педагогічного дослідження

Педагогічне спостереження. Педагогічний експеримент. Рейтинг. Тестування. Вивчення, аналіз та узагальнення педагогічного досвіду.

Змістовий модуль 3. Методи математичної обробки результатів педагогічного дослідження

Тема 1. Вимірювання в педагогіці

Основні поняття математичної статистики у педагогічних дослідженнях. Вимірювальні шкали. Зведення дослідницьких даних. Міра зв'язку між змінними. Статистична обробка даних. Основні етапи математичного дослідження педагогічного явища.

Тема 2. Оформлення результатів педагогічного дослідження.

Вимоги до оформлення результатів педагогічного дослідження.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента,

проблемного викладання (проблемно-пошуковий, проблемна дискусія), мозкова атака, аналіз ситуацій, виконання проєктів, дослідницький.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoji_spilnoty_bdpu1.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика використання штучного інтелекту визначається положенням БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnom_u_procesi_berdyanskogo.pdf), зокрема при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення заліку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відео-конференції ZOOM, Google Meet; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс дисципліни для ефективної взаємодії, самоосвіти та контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук Acer Aspire 5 A515-58P-379M; мультимедійний проєктор Optima GT 1080e.; екран; графічний монітор Huion Kamvas Pro 13.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ЄКТС
90-100	A

78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- «E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- «FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
- «F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота						Підсумковий залік	Сума
ЗМ1		ЗМ2		ЗМ3			
T1	T2	T1	T2	T1	T2	40	100
10	10	10	10	10	10		

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Основи наукових досліджень. Курс лекцій: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 89 с.
2. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
3. Основи наукових досліджень: методичні вказівки до виконання практичних занять / А. І. Поворознюк, О.А. Поворознюк В. І. Панченко, Г. Є. Філатова. Харків: НТУ "ХПІ", 2023. 87 с.
4. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
6. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

Додаткові

7. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
8. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Донецьк: ДГУ, 2018. 103 с.
9. Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.
10. Староста В. І., Товканець Г. В. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень: навч.-методич. посіб. Мукачево: МДУ, 2015. 64 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbu.gov.ua>

3. <https://scholar.google.com>
4. <https://www.irbis-nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В. Вернадського;
5. <https://www.nas.gov.ua> – Національна академія наук України;
6. <http://naps.gov.ua> – Національна академія педагогічних наук України;
7. <http://www.uinteі.kiev.ua> – Український інститут науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ);
8. <http://www.mon.gov.ua/> – МОН України;
9. <http://www.iteach.com.ua> – Intel в Україні;
10. <https://nauka.gov.ua/> – сайт Наука в Україні;
11. <https://my.science.ua/> – портал Моя наука;
12. <https://scienceukraine.com/> – науково-популярний портал;
13. <https://nrat.ukrintei.ua/en/> – Національне сховище академічних текстів;
14. <https://okd.ukrintei.ua/> – журнал «Наука, технології, інновації»;
15. <https://nfv.ukrintei.ua/> – Реєстр наукових видань України;
16. <https://ukrdiaspora.nauka.gov.ua/en/> – Українська наукова діаспора;
17. <https://nrfu.org.ua/> – Національний фонд досліджень України;